

Arbetsmarknämndens yttrande över KPMGs granskning av kommunala vuxenutbildning utifrån systematiskt kvalitetsarbete och samverkan

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden delar uppfattningen att nuvarande reglemente och organisatoriska ansvarsfördelning gällande vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) behöver ses över och instämmer i huvudsak med KPMGs rekommendationer. Nämnden avser vidta tre huvudsakliga åtgärder med anledning av resultatet i granskningen:

- Att i samverkan med bildningsnämnden identifiera indikatorer och uppföljningsmål för sfi-verksamheten som är förenliga med båda nämnders uppdrag
- Att i samverkan med bildningsnämnden utveckla månadsrapporten med ett uppföljningssystem som i större utsträckning än i nuläget mäter kvalitet och progression i verksamheten
- Att inför verksamhetsår 2019, under förutsättning att ansvaret fortsatt ligger delat på båda nämnder, ersätta arbetsmarknadsnämndens beställning av sfi med ett avtal som reglerar de kvalitetsindikatorer som i nuläget saknas

Yttrande

Enligt kursplan för sfi (SKOLFS 2017:91) ska utbildningen syfta till att ge ”vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket” samt ”språkliga redskap för kommunikation och aktivt deltagande i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt fortsatta studier”. Skolinspektionen lyfter i sin kvalitetsgranskning (2018) att sfi-verksamheter behöver bli bättre på att individanpassa undervisningen, utmana elever på de högre nivåerna för att bibehålla motivation och förebygga avhopp, öka elevers inflytande över sina studier, samt att undervisningen ”i större utsträckning behöver knyta an till aspekter som rör elevernas vidare studier och arbetsliv.”

Arbetsmarknadsnämnden har förståelse för de utmaningar som finns kring uppföljning av sfi. SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) lyfter bland annat svårigheten utifrån undervisningens flexibilitet (studerande pausar eller avbryter ofta för andra insatser, målsättningarna för studierna varierar mellan individer och de olika betygsnivåerna har inte någon formell betydelse annat än en indikator på elevens språknivå). Utvärderingar av sfi

utgår oftast enbart från betygsmålen, medan de arbetsmarknadsrelaterade målen har varit svårare att följa (SKL 2018). Detta innebär att ett avbrott i sfi på grund av arbete, eller annan insats som i grunden är positiv för den enskilde individens språkutveckling och självförsörjning, i uppföljningen kommer att ge ett direkt negativt utslag.

Nämnden anser alltså att det finns grund för att säkra kvalitetsuppföljningen av sfi med indikatorer och uppföljningsmål som i större utsträckning belyser etablering på arbetsmarknaden. Vidare bör orsakerna till avbrotten i sfi tydligare utredas utifrån detta perspektiv. Den befintliga månadsrapporten är varken ett ändamålsenligt eller effektivt verktyg för detta. Rapporten ger ett nuläge över inskrivna elever, frånvaro, avslut samt utfärdade betyg på de olika nivåerna. Sedan månadsrapportens införande 2015 har dock inte den totala frånvaron minskat utan snarare tvärtom (från ett genomsnitt på 21,3% till 28,8%).

Nämnden anser att ett uppföljningssystem av sfi i större utsträckning bör mäta kvalitet och progression i undervisningen, liksom kopplas till samtliga mål i kursplanen för sfi, det vill säga även hur undervisningen främjar ett aktivt deltagande i vardags- och samhällsliv samt för vidare studier och arbetsliv. Att stärka resultatmålen till arbete och självförsörjning bör således beaktas vid en översyn av reglementet. Vidare bör dagens konstruktion med en sfi-beställning ersättas av ett avtal mellan båda nämnder.

Vuxenutbildningen och sfi är avgörande för att lyckas med etableringen av nyanlända. Liksom med övriga etableringsinsatser behöver vi aktörer kring den nyanlände ha ett vuxenperspektiv och tro på den enskilda individens ansvar och förmåga. Samverkan är av största betydelse så att sfi blir en väg till vidare studier eller arbete och inte ett hinder i den enskildes etablering. ”Svenska först” är ett förhållningssätt som försenar etableringstakt och inträde på arbetsmarknaden. Att kombinera sfi med praktik och arbete kan därför ha stor betydelse för vissa elever. Här finns redan goda exempel i form av APF-sfi och yrkes-sfi, men utifrån få inskrivna i dessa insatser (14 respektive 8 elever, av totalt 271 under maj 2018) bör detta uppmärksammas särskilt vid en översyn av reglementet.

Trelleborg, 2018-07-11

Zara Göransson Tosic
Förvaltningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Veronica Larsson
Ordförande
Arbetsmarknadsnämnden